

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2007 m. birželio 1 d. Nr. FA-10-1P-49
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 1-ojo audito departamento
direktorės Vitos Jurkevičienės
2006-07-11 pavedimą Nr. 10-1P

Auditą atliko valstybinių auditorių:
Liudmila Jankovskaja (grupės vadovė)
Liudmila Karalienė
Aina Aleškevičienė
Jolanta Balionienė
Rasa Guobienė

Auditas pradėtas 2006-07-11
Auditas baigtas 2007-06-01

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrolė.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Pastebėjimai	5
1.1. Dėl Specialiosios kaimo rėmimo programos išlaidų apskaitos	5
1.2. Dėl Žemės ūkio ministerijos balanso rodiklių	6
1.3. Dėl Žemės ūkio ministerijai pavaldžių įstaigų turto valdymo	6
2. Rekomendacijos	7

IŽANGA

Valstybinis auditas atliktas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2006 m. liepos 11 d. pavedimu Nr. 10-1P. Auditą atliko vyriausiosios valstybinės auditorės Liudmila Jankovskaja (grupės vadovė) ir Liudmila Karalienė, vyresniosios valstybinės auditorės Jolanta Balionienė, Rasa Guobienė, Aina Aleškevičienė.

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija (toliau – Ministerija) yra Lietuvos Respublikos vykdomosios valdžios institucija, kuri turi 18 pavaldžių įstaigų. Žemės ūkio ministerija vykdo įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestas žemės, maisto, žuvininkystės ūkio, kaimo plėtros valstybės valdymo funkcijas ir įgyvendina šiose srityse valstybės politiką. Adresas: Gedimino pr. 19 (Lelevelio g. 6), Vilnius. Identifikavimo kodas – 188675190. Audituojamu laikotarpiu Ministerijai vadovavo Kazimira Danutė Prunskienė, Ministerijos valstybės sekretoriumi dirbo Vidmantas Kanopa. Ministerijos buhalterinę apskaitą organizuoja, tvarko ir suvestinę finansinę atskaitomybę rengia Buhalterinės apskaitos skyrius (vedėja Jurga Bagdonaitė), kurio sudėtyje yra Vidaus apskaitos poskyris (vedėja Gileta Buitkienė).

Audituojamas laikotarpis – 2006 metai.

Audito tikslas – ištirti vidaus kontrolės ir apskaitos sistemas, įvertinti įvykusias ūkines operacijas bei įvykius ir jų parodymą finansinėse bei kitose ataskaitose, įvertinti sudarytų sutarčių bei priimtų sprendimų, susijusių su lėšų ir turto valdymu, naudojimu ir disponavimu jais, teisėtumą, įvertinti valstybės biudžeto asignavimų 2007 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio planavimą teisėtumo požiūriu.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, valstybės biudžeto projekto, valstybės skolos, suteiktų paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų ataskaitos ir dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos, dalis.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie finansinę atskaitomybę ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audituotos 2006 metų finansinės atskaitomybės formos: Išlaidų sąmatų vykdymo 2007-01-01 balansas su priedais, Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2007-01-01 ataskaita, Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2006 m. apyskaita su priedu, Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2006 m. apyskaita su priedu, Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą apyskaita, Finansinio turto 2006 m. apyskaita, Debetinio ir kreditinio išsiskolinimo 2007-01-01 ataskaita su priedu, Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2007 m. sausio 1 d. ataskaitos su priedais, Kitų įstaigų (ir mokslo tyrimo) etatų ir struktūros plano įvykdymo 2007 m. sausio 1 d. ataskaitos, Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal investicijų projektus 2007-01-01 ataskaita.

Audituojamu laikotarpiu Ministerijos vykdomoms dvylikai programų buvo patvirtinta 2 450 947,9 tūkst. Lt biudžeto asignavimų, gauta 2 037 484,3 tūkst. Lt, panaudota 2 037 359,5 tūkst. Lt.

Finansinis auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, patvirtintus Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymu Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais).

Siekdami gauti audito tikslams pasiekti reikalingų įrodymų, ištyrėme ir įvertinome Ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų vidaus kontrolės aplinką ir rizikos veiksnius. Nustatėme reikšmingų rizikos veiksnių galimą poveikį finansinei atskaitomybei bei valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumui ir jų naudojimui įstatymų nustatytiems tikslams, taip pat įvertinome Ministerijos vadovybės numatytas priemones vidaus kontrolės rizikai mažinti ir valdyti. Atliktos savarankiškos audito procedūros darbo užmokesčio ir įmokų socialiniam draudimui, ilgalaikio turto, prekių ir paslaugų naudojimo, lengvojo tarnybinio transporto naudojimo apskaitos srityse. Įvertintas valstybės biudžeto asignavimų 2007 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio planavimas.

Vertindami Ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų – Lietuvos valstybinio žuvininkystės ir žuvininkystės tyrimų centro, Laukystos žuvų veislyno, Valstybinės kiaulių veislininkystės stoties, Lietuvos agrarinio ekonomikos instituto 2006 m. trijų ketvirčių atskaitomybę, nustatėme, kad Ministerijos bei jai pavaldžių įstaigų vadovybės sukurta vidaus kontrolės sistema neužtikrina apskaitos informacijos ir finansinių ataskaitų teisingumo.

Todėl, remdamiesi išankstinio tyrimo metu nustatytais rizikos veiksniais ir siekdami gauti bendrą audito patikimumą, Ministerijoje ir trijose pavaldžiose įstaigose – Lietuvos valstybiniame žuvininkystės ir žuvininkystės tyrimų centre, Lietuvos valstybiniame augalų veislių tyrimo centre,

Valstybinėje kiaulių veislininkystės stotyje atlikome ne kontrolės testus, o didelės apimties savarankiškas (esmines) procedūras.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai

1.1. Dėl Specialiosios kaimo rėmimo programos išlaidų apskaitos

Nustatyta atvejų, kai Ministerija, apskaitoje registruodama Specialiosios kaimo rėmimo programos išlaidas pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnius, nesivadovavo Išlaidų klasifikacija¹, todėl Ministerijos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2007-01-01 ataskaitoje (forma Nr. 2) neteisingai parodytos šios išlaidos:

- 1 566,1 tūkst. Lt išlaidos, padarytos kompensavus PVM, nurodžius išlaidų ekonominės klasifikacijos kodą 2.9.2 „Pervedamos ES finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos“. Šis kodas gali būti taikomas tik Europos Sąjungos finansinės paramos lėšoms;
- 25,2 tūkst. Lt išlaidos ilgalaikiam turtui įsigyti (2006-08-29 sutartis Nr. 8P-395 su Lietuvos kaimo turizmo asociacija), nurodžius išlaidų ekonominės klasifikacijos kodą 2.2.1.1.1.30 „Kitos paslaugos“;
- 483,9 tūkst. Lt sumokėta pavaldžiai įstaigai – Lietuvos agrarinės ekonomikos institutui už taikomuosius mokslinius tyrimus, nurodžius išlaidų ekonominės klasifikacijos kodą 2.2.1.1.1.31 „Asignavimų valdytojo pervedamos lėšos nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti“;
- 2 092,6 tūkst. Lt „Kitas išlaidas kapitalui formuoti“ (kodas 2.8.1.2) Ministerija parodė kaip „Kitas išlaidas einamiesiems tikslams“ (kodas 2.8.1.1), iš jų:
 - ▶ 1 739,6 tūkst. Lt sumokėta už įsigytą ilgalaikį turtą VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrui pagal 2006-04-21 sutartį Nr. 8P-121;
 - ▶ 228,0 tūkst. Lt sumokėta už įsigytas kitas mašinas ir įrenginius Veterinarijos akademijai pagal 2006-07-26 sutartį Nr. 8P-290;
 - ▶ 125,0 tūkst. Lt sumokėta už įsigytą ilgalaikį turtą Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institutui pagal 2006-08-04 sutartį Nr. 8P-305.

¹ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. 1K-184.

Nesivadovaujant Pajamų ir išlaidų klasifikacija padarytos ir apskaitoje užregistruotos išlaidos, nurodžius neteisingus ekonominės klasifikacijos kodus. Todėl pateikti neteisingi duomenys Ministerijos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2007-01-01 ataskaitoje (forma Nr. 2).

1.2. Dėl Žemės ūkio ministerijos balanso rodiklių

Ministerijai pavaldžioje įstaigoje nustatytos klaidos ir teisės aktų pažeidimai, kurie daro įtaką Ministerijos suvestinėms ataskaitoms.

Dėl neteisingai tvarkomos buhalterinės apskaitos Ministerijai pavaldžioje įstaigoje Lietuvos valstybiniame žuvininkystės ir žuvivaisos tyrimų centre (toliau – Centras) negalėjome atlikti jokių audito procedūrų, todėl negalėjome nustatyti, ar Išlaidų sąmatų vykdymo 2007-01-01 balanso pasyvo 57 eil. 280 sąskaitoje „Kiti fondai“ parodyti likučiai – 2 016,4 tūkst. Lt audituojamų metų pradžioje ir 1 858,1 tūkst. Lt metų pabaigoje – yra teisingi.

Nustatėme, kad, nesivadovaujant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių² (toliau – Taisyklės) 305, 306 p., ankstesniais metais Centre buvo neteisingai atliktos kitų lėšų faktinių išlaidų uždarymo operacijos, audito metu nepateiktas apskaitos registras, skirtas kitų fondų apskaitai.

Ministerija, sudarydama suvestines metines ataskaitas, skyrė nepakankamai dėmesio Ministerijai pavaldžių įstaigų finansinių ataskaitų analizei ir neužtikrino Išlaidų sąmatų vykdymo 2007-01-01 balanso sudarymo teisingumo.

1.3. Dėl Žemės ūkio ministerijai pavaldžių įstaigų turto valdymo

1. Ministerijai pavaldžios įstaigos, nesilaikydamos Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo³ 15 str. 4 d. ir Nekilnojamojo turto registro įstatymo 9 ir 11 straipsnių reikalavimų, ne visą apskaitomą ir balanse rodomą kaip patikėjimo teise valdomą nekilnojamąjį turtą yra įregistravusios Nekilnojamojo turto registre.

2. Lietuvos valstybinio žuvininkystės ir žuvininkystės tyrimų centro generalinis direktorius 2006 m. birželio 14 d. sudarė 35 kv. m patalpų Vinkšnų g. 6, Trakų Vokėje, nuomos sutartį su Centro darbuotoju, nesivadovaudamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁴ „Dėl Valstybės ir savivaldybių ilgalaikio materialiojo turto nuomos“.

² Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 (2005-12-30 įsakymo Nr. 1K-405 redakcija) patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės.

³ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas (1998-05-12 Nr. VIII-729).

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-12-14 nutarimas Nr. 1524 „Dėl Valstybės ir savivaldybių ilgalaikio materialiojo turto nuomos“.

Valstybės kontrolė 2006-12-05 raštu Nr. S-(10-1.10.1)-2111 pateikė Lietuvos valstybinio žuvinivaisos ir žuvininkystės tyrimų centro vadovui rekomendaciją nutraukti minėtų patalpų nuomos sutartį, kaip neatitinkančią Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Valstybės ir savivaldybių ilgalaikio materialiojo turto nuomos“ reikalavimų. Valstybės kontrolės rekomendacija neįgyvendinta, nes 2006 m. gruodžio 29 d. pasibaigus sutarties galiojimo laikui, sutartiniai santykiai tęsiami, vykdomi mokėjimai už patalpų nuomą ir komunalines paslaugas.

Ministerija 2007-05-31 raštu informavo Valstybės kontrolę, kad nuomos sutartis nuo 2007 m. gegužės 14 d. nutraukta, nuomininkas įsipareigoja atlaisvinti patalpas nuo 2007 m. liepos 2 dienos.

2. Rekomendacijos

1. Nustatyti papildomas kontrolės procedūras, kurios užtikrintų teisingą buhalterinės apskaitos tvarkymą ir metinių ataskaitų sudarymo teisingumą.
2. Imtis priemonių, kad Ministerijai pavaldžios įstaigos visą apskaitomą ir balanse rodomą kaip patikėjimo teise valdomą nekilnojamąjį turtą įregistruotų Nekilnojamojo turto registre.
3. Kontroliuoti, kad Ministerijai pavaldžios įstaigos, išnuomodamos ilgalaikį materialųjį turtą, vadovautųsi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-12-14 nutarimu Nr. 1524 „Dėl Valstybės ir savivaldybių ilgalaikio materialiojo turto nuomos“.

Apie nustatytus kitus pažeidimus ir trūkumus informavome Ministeriją ir jai pavaldžias įstaigas raštais: 2007-04-18 Nr. S-(10-1.11)-492, 2007-05-05 Nr. S-(10-1.11)-653, 2007-05-09 Nr. S-(10-1.11)-690, 2007-05-29 Nr. S-(10-1.10.1)-910.

Apie rekomendacijų įvykdymą iki 2007 m. spalio 1 d. prašome informuoti Valstybės kontrolės 1-ąjį audito departamentą adresu: Pamėnkalnio g. 27, 01113 Vilnius.

1-ojo audito departamento direktorė

Vita Jurkevičienė

1-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Liudmila Jankovskaja

